

Sygn. VUa 38/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2018 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Marczyńska

Sędziowie: SO Beata Łapińska

SO Mariola Mastalerz (spr.)

Protokolant: stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku A. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 czerwca 2018r. sygn. IV U 108/18

oddala apelację.

SSO Mariola Mastalerz SSO Magdalena Marczyńska SSO Beata Łapińska

Sygn. akt V Ua 38/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 lutego 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w T. w sprawie (...) odmówił wnioskodawczyni A. M. (1) prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 22 grudnia 2017 roku do dnia 27 lutego 2018 roku.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawczyni po ustaniu tytułu ubezpieczenia w dniu 21 grudnia 2017 roku kontynuowała do dnia 22 grudnia 2017 roku uprzednio podjętą pracę zarobkową w postaci zawartej w dniu 18 września 2017 roku umowy zlecenia.

Pismem z dnia 20 marca 2018 wnioskodawczyni A. M. (1) wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Podniosła, iż z gminą K. miała zawarte dwie umowy zlecenia. Pierwsza dotyczyła sprawowania opieki wychowawczej w autobusie szkolnym w czasie dowożenia dzieci do szkoły i aneksem z dnia 6 grudnia została skrócona do dnia 21 grudnia 2017 roku.

Druga z umów została zawarta do dnia 22 grudnia 2017 roku w celu sprawowania opieki nad dziećmi szkolnymi podczas dowozu do krytej pływalni przy Hotelu (...). Z uwagi na remont basenu w miesiącu grudniu dowozy nie był w ogóle realizowane, a tym samym wnioskodawczyni nie miała z tego tytułu wynagrodzenia.

Pismem z 20 kwietnia 2018 roku organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania podnosząc, iż zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni A. M. (1) prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 22 grudnia 2017 roku do 27 lutego 2018 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawczyni w dniu 1 września 2017 roku zawarła z Gminą K. umowę zlecenia nr (...) na okres od dnia 4 września 2017 roku do dnia 22 grudnia 2017 roku której przedmiotem było sprawowanie opieki wychowawczej w autobusie w czasie dowożenia dzieci do Zespołu (...) w K..

W dniu 12 września 2017 roku wnioskodawczyni zawarła z Gminą K. umowę zlecenia nr (...) na okres od dnia 18 września 2017 roku do dnia 22 grudnia 2017 roku której przedmiotem było sprawowanie opieki nad dziećmi z Zespołu (...) w K. i ze Szkoły (...) w G. w czasie dowożenia dzieci na basen – (...) przy Hotelu (...) k. B..

Dowozy dzieci miały być realizowane zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy.

W dniu 6 grudnia 2017 roku wnioskodawczyni zawarła z Gminą K. aneks do umowy zlecenia nr (...) z dnia 1 września 2017 roku skracający czas obowiązywania umowy do dnia 21 grudnia 2017 roku.

W miesiącu grudniu 2017 roku nie były realizowane dowozy dzieci na basen z uwagi na awarię pływalni. Wnioskodawczyni nie otrzymywała więc wynagrodzenia.

Podczas rozmów o skróceniu umowy zlecenia nr (...) wnioskodawczyni zwróciła się do U. (...) w K. także o aneksowanie umowy nr (...) by kończyły się w jednym dniu. W odpowiedzi uzyskała informację, iż wobec niemożności przedmiotu świadczenia umowa zlecenia uległa automatycznemu rozwiązaniu.

A. M. (1) stała się w dniu 5 grudnia 2017 roku niezdolną do pracy z powodu choroby.

Pracodawca wypłacił wnioskodawczyni zasiłek chorobowy za okres od dnia 5 grudnia 2017 roku do dnia 22 grudnia 2017 roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił wnioskodawczyni zasiłek chorobowy za okres od dnia 23 grudnia 2017 roku z tytułu umowy zlecenia z dnia 12 września 2017 roku (...) odmawiając wypłaty świadczenia z tytułu umowy zlecenia nr (...) z dnia 1 września 2017 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz zeznań wnioskodawczyni. W ocenie Sądu Rejonowego dowody te cechują się konsekwencją, wzajemnie się uzupełniają.

Sąd Rejonowy zwrócił uwagę na fakt, że w toku postępowania całkowity brak aktywności w zakresie postępowania dowodowego prezentował organ rentowy, a na ZUS jako zarzucającym wnioskodawczyni wykonywanie pracy zarobkowej w okresie niezdolności do pracy spoczywał obowiązek wykazania prawdziwości zarzutu zgodnie z zasadą ciężaru dowodu. Obowiązek ten miał szczególne znaczenie wobec przedstawienia przez wnioskodawczynię w odwołaniu zaświadczenia (...) (...), iż w miesiącu grudniu 2017 roku wnioskodawczyni nie świadczyła żadnych związanych z dowozem dzieci na basen i nie otrzymała z tego tytułu wynagrodzenia

Odnosząc się do twierdzeń A. M. (1) Sąd Rejonowy podniósł, że są jasne logiczne i korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, nadto nie zostały one zakwestionowane przez organ rentowy co dało Sądowi Rejonowemu prawo do uznania ich zgodnie z art. 230 k.p.c. za przyznane.

W ocenie Sądu Rejonowego dowody te są wiarygodne i wzajemnie się uzupełniają, a przy tym nie kwestionuje ich żadna ze stron postępowania, dlatego też Sąd Rejonowy uznał, iż mogą one stanowić podstawę ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie.

Po tak dokonanej ocenie dowodów Sąd Rejonowy stwierdził, że odwołanie ubezpieczonej jest zasadne.

Następnie po powołaniu treści art. 6 art. 7 pkt. 1 i art. 13 ust. 1 o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r., nr 31, poz. 267) Sąd Rejonowy wskazał, że w niniejszej sprawie organ rentowy odmówił wnioskodawczyni A. M. (1) prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 22 grudnia 2017 roku do dnia 27 lutego 2018 roku podnosząc, iż wnioskodawczyni po ustaniu tytułu ubezpieczenia w dniu 21 grudnia 2017 roku kontynuował do 22 grudnia 2017 roku działalność gospodarczą stanowiącą podstawę do objęcia jego dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Sąd Rejonowy podkreślił, że stanowisko ZUS nie mogło znaleźć uznania Sądu, ponieważ norma art. 13 ustawy zasiłkowej wyraźnie wskazuje, iż dla odmowy prawa do świadczenia koniecznym jest kontynuowanie działalności zarobkowej. Prowadzenie działalności zarobkowej to wykonywanie wszelkich czynności mających na celu osiągnięcie zysku, to wymóg jakiegokolwiek aktywności.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, jak podkreślił Sąd Rejonowy, wynika jednoznacznie, że wnioskodawczyni w miesiącu grudniu 2017 roku nie wykonywała żadnych czynności w celu wykonania umowy zlecenia nr (...) z dnia 12 września 2017 roku. Z jednej strony należało wskazać, iż od dnia 5 grudnia 2017 roku wnioskodawczyni była niezdolną do pracy, a z drugiej strony umowa ta nie była w miesiącu grudniu wykonywana z przyczyn niezależnych od woli stron. Awaria basenu skutkowałą bezcelowością dowozu dzieci. Zdaniem Zleceniodawcy umowa ta z przyczyny powyższej bezcelowości w ogóle w miesiącu grudniu nie obowiązywała bowiem wygasła wobec niemożności jej realizacji.

Tak więc, w ocenie Sądu Rejonowego, wnioskodawczyni nie przejawiała żadnej aktywności w celu realizacji umowy zlecenia (...) na (...) – osiągnięcia zysku i nie miała takiej możliwości, nie kontynuowała więc prowadzonej działalności, a tym samym nie spełniła przesłanki zawartej w art. 13 ww. ustawy.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Rejonowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni A. M. (1) prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 22 grudnia 2017 roku do dnia 27 lutego 2018 roku.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją organ rentowy zarzucając mu:

naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:

1. art. 233 §1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnych - niegodnych z zasadami logicznego wnioskowania ustaleń faktycznych, a mianowicie:

- ustalenie, że umowa zlecenie z Gminą K. zawarta w dniu 12.09.2017r. na okres od 18,09.2017r. do 22,12.2017r., której przedmiotem było sprawowanie opieki nad dziećmi w czasie ich dowozu na basen uległa rozwiązaniu z końcem listopada 2017r. i w związku z tym w okresie niezdolności do pracy wnioskodawczyni, tj. w grudniu 2017r. nie podlegała ona z tego tytułu ubezpieczeniu chorobowemu, ponieważ w grudniu 2017r. nie wykonywała żadnych czynności i nie otrzymała wynagrodzenia, podczas gdy fakt podlegania przez wnioskodawczynię z tego tytułu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 18.09.2017r. do 22.12.2017r. potwierdził płatnik składek wystawiając w dniu 2.01.2018r. zaświadczenie Z-3a (karta 14a-16 akt ZUS) oraz poprzez fakt wypłaty wnioskodawczyni również z tego tytułu zasiłku chorobowego za okres od 5.12.2017r. do 22.12.2017r. (płatnik składek wypłacił wnioskodawczyni zasiłek chorobowy z tytułu dwóch zawartych z nią umów zlecenie), nadto fakt niewykonywania żadnych czynności w ostatnim miesiącu obowiązywania umowy zlecenie nie przesądza o tym, że umowa ta w ogóle nie była realizowana i nie istniał ważny tytuł do objęcia ubezpieczeniem chorobowym;

2. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017r., poz. 1368, ze zm.), poprzez przyznanie wnioskodawczym prawa do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu ubezpieczenia od 22 grudnia 2017r. do 27 lutego 2018r., podczas gdy wnioskodawczym nie ma prawa do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego w związku z umową zlecenie zawartą na okres od 4.09.2017r. do 21.12.2017r., której przedmiotem było sprawowanie opieki wychowawczej w autobusie w czasie dowożenia dzieci do szkoły, ponieważ kontynuowała działalność zarobkowa, tj. wykonując umowę zlecenie zawartą z tym samym płatnikiem składek w okresie od 18.09.2017r. do 22.12.2017r., której przedmiotem było sprawowanie opieki nad dziećmi w czasie ich dowozu na basen, na podstawie której wnioskodawczym podlegała w okresie od 18.09.2017 do 22.12.2017r. ubezpieczeniu chorobowemu, co zapewniło jej prawo zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy z powodu choroby (płatnik składek wypłacił z tego tytułu zasiłek chorobowy od 5.12.2017r. do 22.12.2017r., natomiast ZUS wypłacał zasiłek chorobowy od 23.12.2018r.).

Wskazując na powyższe organ rentowy wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na rozprawie w dniu 4 grudnia 2018 roku pełnomocnik ZUS popierał apelację.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny a następnie dokonał jego prawidłowej oceny i trafnie zastosował obowiązujące przepisy.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i wyprowadzone na ich podstawie wnioski oraz ocenę prawną. Nie zachodzi w tej sytuacji potrzeba szczegółowego ich powtarzania (vide wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 1999r., I PKN 21/98, OSNAP 2000/4/143).

Zarzuty apelacji Sąd Okręgowy uznał za niezasadne. Zaś przedstawiona w opozycji do Sądu Rejonowego własna wykładnia wskazanych w apelacji przepisów przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zasługuje na uwzględnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2014r., poz. 159 ze zm.), zwanej ustawą zasiłkową, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Natomiast jak stanowi art. 13 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Z kolei w myśl art. 17, ust. 1 ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku za okres od dnia 22 grudnia 2017 roku do dnia 27 lutego 2018 roku, powołując się na fakt kontynuowania przez nią, po ustaniu ubezpieczenia

w dniu 21 grudnia 2017 (umowy zlecenia z dnia 1.09.2018 r.), pracy zarobkowej podjętej wcześniej na podstawie umowy zlecenia z dnia 12 września 2017 r. również u płatnika składek (...) K. stanowiącej tytuł do odjęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Ta ostatnia umowa zgodnie z jej treścią była zawarta na okres do 22 grudnia 2017 r. i zobowiązywała A. M. do sprawowania opieki nad dziećmi z Zespołu (...) w K. i ze Szkoły (...) w G. w czasie dowożenia dzieci na basen – (...) przy Hotelu (...) k. B.. Z tytułu zawartej umowy A. M. przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 19 zł. brutto za godzinę.

Należy w tym miejscu wskazać że ocena, czy działalność zarobkowa po ustaniu tytułu ubezpieczenia rzeczywiście jest wykonywana, należy do sfery ustaleń faktycznych. Samo bowiem istnienie obowiązującej umowy zlecenia nie przesądza o faktycznym jej realizowaniu. Wprawdzie umowa taka prowadzi do domniemania prawnego, zgodnie z którym osoba nią związana, która przed upływem terminu obowiązywania jej nie rozwiązała, jest traktowana jako osoba świadcząca pracę w ramach takiej umowy, jednakże domniemanie to może zostać w postępowaniu dowodowym obalone.

W świetle utrwalonego orzecznictwa przyjmuje się , że samo istnienie w okresie niezdolności do pracy umowy zlecenia czy fakt samego zgłoszenia pracownika do systemu ubezpieczeń społecznych, nie uzasadnia odmowy przyznania prawa do zasiłku chorobowego. Istotne jest bowiem faktyczne wykonywanie działalności zarobkowej, nie zaś fakt istnienia umowy czy zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. W orzecznictwie słusznie wskazuje się, że użyte w przepisie art. 13 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa sformułowanie "kontynuuje działalność zarobkową" nie jest równoznaczne z pozostawaniem w stosunku pracy. Kontynuowanie działalności zarobkowej oznacza bowiem faktyczne wykonywanie pracy czyli czynną postawę pracownika w ramach łączącego go z pracodawcą stosunku pracy (umowy cywilnej). Pobieranie zatem zasiłku chorobowego u jednego pracodawcy nie oznacza w stosunku do drugiego pracodawcy kontynuowania działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ust. 1 cyt. ustawy – zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 6 czerwca 2001r., III AUa 2704/00).

W rozpatrywanym przypadku, zachowanie przez ubezpieczoną prawa do zasiłku chorobowego w okresie od 22 grudnia 2017 r. do 27 lutego 2018 r. miałyby miejsce w razie udowodnienia , że pomimo łączącej ją z płatnikiem składek umowy zlecenia z dnia 12 września 2017 r. obowiązującej do dnia 22 grudnia 2012 r., faktycznie umowy tej po dniu 21 grudnia 2017 r. nie realizowała. Gdyby odwołująca nie obaliła domniemania wynikającego z zawartej umowy zlecenia, należałoby przyjąć, że w tym okresie posiadała tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

W ocenie Sądu Okręgowego postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd Rejonowy w pełni wykazało, iż odwołująca obaliła domniemanie kontynuowania działalności zarobkowej, po ustaniu tytułu ubezpieczenia wynikającego z umowy zlecenia z dnia 1 września 2017 r. (obowiązującej do dnia 21.12.2017r.). Z informacji (...) w K. z dnia 16.03.2018 r. wynika, iż wnioskodawczyni nie sprawowała opieki nad dziećmi w czasie dowozu na basen w ramach umowy z dnia 12 września 2017 r. z uwagi na awarię basenu w miesiącu grudniu. Z tego powodu w miesiącu grudniu 2017 r. A. M. nie otrzymała wynagrodzenia.

W związku z powyższym bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje podnoszony w apelacji fakt, iż płatnik składek cały okres na jaki opiewała umowa zlecenia z dnia 12.09.2017 r. wskazał w zaświadczeniu Z-3a jak też wypłacił wnioskodawczyni również w oparciu o tę umowę zasiłek chorobowy za okres od 5.12.2017 r. do 22.12. 2017 r.

W świetle przytoczonych wyżej okoliczności za niezasadne należało uznać zawarte w apelacji zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 jak też prawa materialnego czyli art. 13 ust.1 pkt. 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa.

Sąd Okręgowy podziela zatem stanowisko Sądu I instancji, iż nie zostały spełnione przesłanki wyłączające prawo do zasiłku chorobowego przewidziane w art. 13 ust. 1 pkt 2, jak również art. 17, ust. 1, pkt 1 w/w ustawy.

W konsekwencji Sąd odwoławczy, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji.